

pelierunt in monte ubi fuerat constitutum.
Illi autem qui missi fuerant ad sanctum petrum
deduxerunt eum adhuc in infirmitate la-
borantem: qui paucis diebus totam fratru-
tatem gubernans. et hic in pace defunc-
tus est: relinquens post se uirum iustum et
acceptissimum deo orfeliu nomine. **H**ec
ergo nos ex multis eorum miris descriptimus
paucis. et ex magnis parua digessimus.
non ut illis honor aliquis preberetur: nec
enim fas est credere eos indigere uel pre-
conis. quibus est sufficiens eterna laus et
indeficiens gloria. quam contra christum et angelum
eius adepti sunt. et pleni cum suis corpo-
ribus in resurrectione omnium resurrexerunt.
fulgebunt enim iusti sicut sol in conspectu dei.
qui glorificantes se glorificare testatus est:
sicut ut nos emulatores eorum propriis efficiamus
uiribus: cum uitas eorum preclarissimas
agnoscentes eas imitari christo donan-
te ostendimus: precibus semper adiuti bonorum
patrum. patriarcharum. prophetarum. apostolorum. mar-
tyrum. omniumque sanctorum: per quos omnipotens deus et
clemens deus noster. beata et coeterna et con-
substantialis et inseparabilis trinitas
pater et filius et spiritus sanctus glorificatur et colla-
datur: quia ipsi debet omnis laus et
gloria in secula seculorum Amen. **Explicit**
uita sancti Pachomii abbatis.

Incipit prefatio in uita beati Mauri abbis.

Familiosorum et famulorum omnium
monachis que in ori-
ente et occidente. meridie
et septentrione. secundum pieta-
tem quam una nobiscum in deo retinet.
gratia. misericordia. pax et propitiatio a deo
patre omnipotente conditore omnium.
et ab ihesu christo unico filio eius domino redemp-
tore et saluatore nostro. atque a spiritu sancto
illuminatore et uiuificante anima-
rum nostrarum. **C**um a parentibus meis om-
nipotentis dei seruitio nutendo. se-
cundum regularis normam institutionis
septennis beato benedicto in eius sanctis-
simo cenobio quod iside toti scitatis uir-
in cassino edificauit castro traditum
fuisse: iuxta misericordiam dei pietatem
qua et uelle et operari in nobis proficit pro
bona uoluntate. gratuita nos et omni-
potentissima misericordie ut uelimus pre-
ueniens. ac misericordissima gratia ne frus-
tra bona que inspirare dignatur aggere-
di conemur. subsequens: quoniam magis ut
recta in illum fide credentes. atque in bo-
nitate et simplicitate cordis de illo
sentientes. plus que ipse tribuit et in-
mittit premia eternorum ab eo recipere spe-
remus gaudiorum: si tamen proposita nostri
et fidei rigorem ad finem usque firmum ac
inuisibilem seruemus: postquam ut ipsi

supno placuit opifici annos puerilis eta-
 tis emens sum. & uti iam libere facul-
 tatis cepi pmissione: ex integro me p-
 uirib; & senre: monastice mancipau
 obseruationi: adō ut nec moimto qdē
 uisioni beatissimi & scīssimi benedicti
 disungi ullom̄ uelle: s; semp ei deo
 placita & hominib; unuitanda instrui
 doctrina. ac radiantib; edificari exē-
 plis ardentissimo desidābā amore.
Cernens itaq; beatissimū pat̄ me per
 om̄a saluti pprie & regulari institu-
 tioni opam dare: multis sepissime
 argum̄tationib; ppositū animi mei
 nus est expiri: & de his que ipse hōi
 possibilis ac impossibilis ēē sciebat.
S; ubi pgrām om̄ipotentis dī q̄ om̄s
 homines uult saluos fieri. me para-
 tissimū atq; p̄mptissimū ad omne
 q̄quid illud erat aggrediendū ac
 ad temptandū siue & p̄ferendū ēē
 puidit: ilico sp̄tiali p̄cētis obsequioꝝ
 meoꝝ uti seruitus cepit: meq; archa-
 nis quibq; & nulli pene ab eo ut as-
 serebat ante p̄s̄ creditis. paterno
 affectu instrūē ac contra temptan-
 tia p̄munire uitia. **V**nde factū est.
 ut cū beatissimo manu q̄ ab eo re-
 ligiosissime nutrit̄ & erudit̄ fuat.
 quiq; uite m̄ito & p̄fectione utatū

magistri coopator extitāt. me ad partes
 dirigēt galliar; quo illi aliqd solatiū
 mea p̄beret cohabitatio. **E**go q̄ppe exp̄
 orib; qui ab eo p̄mi educati fuant: sol̄
 sup̄stes etiam tyronib;. **G**ra siquide fun-
 dandē cenobialis religionis: ad tā lon-
 ginquas exterasq; ab eo transmissus
 ē regiones. **D**eniq; diuinitatis maies-
 tas om̄ipotentissima. q̄ om̄a circum-
 plectens & penetrans. intelligit cogi-
 tationes alonge. & nouit om̄a nouis-
 sima & antiqua. & om̄s uias singuloꝝ
 p̄uidet. cū eidem scīssimo pat̄ suum
 monastiū in loco sup̄uis iā dicto ab
 ipso q̄structū. occulto suo iudicio de-
 struendū euertendūq; p̄didisset. &
 uir d̄ni in solabili p̄ hoc afflictione
 fletus qm̄ maxime afficētur: reuela-
 tio illū celestis tali releuare ac con-
 fortare dignata ē orac̄o. **N**oli aut p̄-
 batissime ac dilectissime dō benedic-
 te. p̄ his que huic euentura didicisti
 loco mestū ullom̄ gerere animū. qm̄
 qd̄ semel p̄fixū atq; decretū est. inscri-
 tabili sūme ditatis q̄silio. intransi-
 bile atq; irreuocabile sine dubio pa-
 trabitur. solis ē tuo m̄ito q̄cessis cunc-
 toꝝ habitanc̄ū animab;. **S**; adert
 quā p̄xime om̄ipotentis p̄p̄tia q̄so-
 latio: que & locū hunc in pristinū.

imo in ampliore quā nunc uidet̄ tuis
nichilomin' mitis restituet gradu. &
alijs p̄inde nationib; hui' lum̄ religio
sitatis de hoc eodē irradiabit loco. **P**
quo ut int̄pellatus uel poti' efflagitat̄
fuit. exumplo q̄s p̄babiliores inhuu'
grege sc̄e 9̄sationis quo deposceris
mittere maturato. sciens p̄culdubio
qm̄ laboris eoz uberrim' erit fructus.
& t̄ ad cumulū recipiendoz augmen
tabitur p̄mioz. & illos ad habitacionē
pennis introducet beatitudinis. Hoc
ḡ sc̄issimus dōq; carissim' pat̄ certus
factus responsō. mox ut legatiōe cy
nomannici antistitis 9̄uent' & exhor
tus ē. 9̄tinuo sūme religionis uirū
euocans maurū. cū consilio toti con
gregationis legatis eū ipsius assignat
antistitis. ^{p̄sulis} dāns illi socios & coop̄atores
simpliciu & antoniū ac 9̄stantinia
num. me q; laboris eoz & p̄gnationis
n̄ dico opum p̄fectoz comitē deputā.
Ego itaq; cū longe post t̄nsitū egre
gu confessoris xpi benedicti magistri
nr̄i mirabiliū opum patriatoris sepul
to iam beatissimo mauro & duob' co
mitib; nr̄is 9̄stantiniano sc̄ilicet et
antonio. ad nr̄m monastium uli
mam pene iā agens etatē unā cū sim
plicio iuxta mandatū beati mauri

fuisse regressus. 9̄puls' ab omnib; fr̄ib'
congregationis cassiniensis cenobij
de quo p̄fecti fuimus. & p̄cipue areli
giosissimo uirō ac cū honore nominā
do theodoro. qui t̄uus post sc̄e memo
rie ualentinianū p̄lixiori tempore
lateranensis 9̄gregationē rexit mo
nasterij. historiā de uita & 9̄satione
sue & de p̄fectione eidem beatissimi
mauri. nec n̄ etiā de constructiōe ce
nobij qd̄ deo se iuuante strenue atq;
comptissime edificauit. quin & demy
raculis que p̄llū d̄ns ad laudē & glo
riam nominis sui opari dignat' est.
& que nos ipsi coram positi oculis nr̄is
in sp̄xim'. altius & ab iūa ei' repeten
natiuitate scribē sum aggressus.
ad omniū edificationē monachoz.
De uitate porro gestaz rerū & narra
tionis neminē suadeo ambigē. q̄a
multo meli' esse sc̄io silere. qm̄ ali
quid mendosū 9̄fictūq; narrare.
Deniq; hoc opusclm̄ beatissimo pape
bonifacio ostendi. qd̄ ipse sc̄issim'
pontifex app̄hans laude dignū dux'
suaq; sancta auctoritate roborauit.
De p̄cor autē eos qui ad legendū sum
serunt. ne rustico inculto q; 9̄scrip
ta stilo fastidiant. s; poti' ueniā m̄
t̄buant. q̄ quāuis imp̄t' existerem.

ac nullius prerogativa litterarie
 artis qua iniri ualere esse instruc-
 tus. ea tam que per se uerum operari
 uoluit. et quibus ipse in se sui. silentio non
 sum passus abscondi. presertim cum ad
 hec exaranda quoque modo posse. tam
 fraterna caritate et deprecatione. quam non
 parui pendendo seorum uirorum sui puocat
 exemplo. **Explicit prefatio. Incipit**
uita beatissimi Mauri abbatis.

Ostaua diuinitas domini et
 saluatoris nostri ihesu christi que
 miraculis per carnem choruscans
 saluationem humani generis
 procurare est dignata. uniuerso orbi
 apostolorum innotuit predicatione. et ecclesia
 catholica ipsius domini pussimo redemp-
 ta cruore. innumabiliu est sanguine
 consecrata mirum qui uictorici coronati
 patientia infirmioribus; quibusque proximis
 planiore iam fidei uiam reliquerunt.
 sublimitasque ac celsitudo quondam
 illa terrena. et superbia in ipso que in pra-
 li fastigio. iugo diuine credulitatis. et
 fidei per benignitatem et misericordiam conditoris
 et liberatoris omnium. clementissimo ac
 rationabili equitatis iure est subdita.
 diuisi longe lateque per diuina prudentiam
 sanctissimi extiterunt uiri. qui aduersus
 mundi principem diuino uallati a do-

uitorio uirilitate decertantes. corporisque
 illecebras ac uoluptates carnis deside-
 rio eternorum abdicantes primorum. tam uirtute
 signorum potentissimi. quam doctrine spiritu-
 alis scientia clarissimi. quaque etiam
 omnium bonorum operum executores effec-
 ti ardentissimi. et sua uisione in nostra
 adhuc etate. et recordatione mirantur
 simul. et lectione monitionum. **I**n quibus
 uelut clarissimum sydus in astra reliqua
 lucidius rutilans. tempore iustini
 senioris et hilderici regis uuandalorum.
 beatissimum ac egregium uirum benedictus
 facundissimum et luculentissimum cenobi-
 alis regule scriptor. totiusque monastice
 religionis disertissimum institutor ef-
 fulsit. **Q**uo et tempore sanctissimum papa
 iohannes qui tunc sancte et apostolice sedi in ro-
 mana urbe presidebat. a theoderico
 rege arriano seuissimo orthodoxorum
 persecutore fame peremptus est. symma-
 chusque patricius ab ipso arriane per-
 uersitatis fautore ferro trucidatur.
Huius ergo sanctissimi benedicti uitam quicumque
 pleniter nosse desiderat. secundum dia-
 logorum beati gregory libri legat.
 ibique et qualis ei a puero institutio.
 et conuersatio fuit. si et miraculorum eius
 opera insignia quibus per omnibus quos nostri
 recolit memoria. clarior et subli-

mior habetur. lucide satis et ordinate de-
scripta inueniet. Nos autem ea tantum ex
ipso assumpsimus que huic nostro opusculo
inserere dignum duximus: ut et nostra legenti-
bus in quorum forte manus liber ipse non uenit
panderem: quod perfectissimi magistri dis-
cipulus. tanto liberius deo optulante
perfectiois pagere opera ualuit. eiusdem
sui magistri comitat' et roborat' ora-
tionibus; et munitis: quanto ab ipsis ut
ita dicam cunabulis. cum lacte carnis in
eius sancta adoleuit doctrina et eruditione.

Statissimum et maxime clarissimo
senatorum genere. patre euitio.
matre uero iulia exortus: duodennis
sanctissimo benedicto omnipotentis deo sub
regulari nutriendo institutione a parentibus
est traditus. Qui cum adhuc iuni-
or bonus polleret moribus: sic etiam ipsi
uidimus et frequentem experti sumus. magis-
tri cepti adiutor existere: ac eius
miraculorum cooperator esse. Hunc sanctissimus
benedictus semper per omnibus caris dilexit.
et instruxit: atque ita omnipotentis
dei informauit seruitio: ut nemini
post ipsum in cenobiali sacro sancta obser-
uatione fuit sedes. Quis enim unquam
austerius corpus proprium ieiuniis. absti-
nentia ac uigiliis: squaloribus quoque
et nimis edomuit frigoribus. Frequenter

enim eum uidimus in diebus sanctis
quadragesime nec tunica nec cucul-
la. nisi tantum sacco uti ciliario. et
duabus tantum uicibus in ebdomada par-
uissimum potius per gustare quam sumere
cibus. Iste quippe mos in omni uita sanctis-
simo fuit benedicto: cui ille exemplo
puocat'. afflictione per ualida carne
macerabat. in quantum illi eisdem patris sui
permittibat licentia. Nam reliquum totius
anni tempore sub monachali tuni-
ca semper asperimo a scapulis usque ad
renes induebat. trigulo eiusdem sub-
tenuis instratu super aggestum cinis
et sabuli tantum excepto quadriage-
simali tempore. semper usque ciliario. Ten-
enim in quantum poterat sollicite satage-
bat non iacendo sed potius stando: uel
cum nimia eius opulenti lassitudo. seden-
do somnum capere. Hemo illum unquam
uidit de lectulo cum ceteris surgere fratribus:
sed semper nocturnos uigilando perueni-
re ymnos attentius percurabat. Plerumque
quingentos sepe et centenos psal-
mos. non nunquam uero totum ex ordine psal-
terium ante nocturnale et summam
synaxim: exceptis dum taxat horarum
spaciis. quibus orationum lacrimarumque
ac creberrimum perfundebat precis sin-
gultum. Silencio uero ac lectioni ita as-

fidue uacabat: ut phoc & ipsi sc̄ssimo be-
 nedicto admirabilis haberet. **H**is ergo
 alijs q; quas enumerare longissimū est
 eo succrescente uirtutib; sc̄ssim⁹ de
 illo benedict⁹ plerumq; inuentu fra-
 trū suppresso ei⁹ nomine q̄si de alio lo-
 quebatur: iuniorib; & negligētiōri-
 bus illū p̄ponens seq̄ndū. **V**idimus
 aiebat n̄ra etate quēdā strēnuissi-
 me nobilitatis iuuenē. infra ānos
 adolescentie ita omnē monastice
 religionis subito arripuisse p̄fectio-
 nem. ut alicui exp̄orib; similis. imo
 equalis p̄ om̄ia dignissime iudicet.
S; hec licet hec beatissim⁹ dōq; dilec-
 tissim⁹ maur⁹ ac n̄nulli ex fr̄ib; de
 eo sc̄ssimi ore benedicti p̄ferri sc̄rēt:
 nunqm̄ tam phoc uirgo succubuit
 iactantie: ardua semp & sc̄iora ap-
 petens. & toto conamine de uirtute
 inuirtutē p̄ficere studens.
In uno ergo ex monastijs que beat⁹
 benedict⁹ edificauit. quidā mona-
 chus erat qui ad orationē stare nō
 potat. s; mox ut se fr̄s in orationē
 dedissent. ille ḡtinuo m̄te cetera ora-
 toriū egressus. t̄rena uana medi-
 tabatur: uanitati ⁊ leuitati istinc-
 tu demonis que sequebat⁹ op̄a dans.
Et cū ab abbē suo sepe fuiss; ammo-

nitus. nec se ab hac uellet corrigere
 uanitate: ab eodē ablate beato bene-
 dicto adductus ē. **C**umq; ab eodē ue-
 hementē increpatus fuiss;: ad monas-
 teriū regressus. uix biduo uiri dei
 amonitionē tenuit. **N**am die tertia
 ad usū p̄p̄um reuers⁹: uagari tempo-
 re orationis cepit. **Q**uā cū uiro dei
 itūm nuntiatū fuiss;: dixit. **E**go ue-
 niam: ⁊ p̄memetip̄m eū emendabo.
Cumq; ueniss; & se fr̄s orationi dedis-
 sent: aspexit qd̄ ille monach⁹ qui ad
 orationē stare n̄ potat. a q̄dam niḡ
 puerulo p̄ uestim̄ti fimbriā foras tra-
 hebatur. **T**e uenerabilis pat̄ mauro
 di famulo & pompeiano ipsi monas-
 terij pat̄ dixit. **H**unquid n̄ aspicias
 qui istū monachū foras trahit. **Q**
 dixunt. **N**ō. **O**remus. ut & uos uide-
 atis que iste sequit⁹ monach⁹. **C**umq;
 biduo fuiss; oracū: maurus mona-
 chus uidit. pompeian⁹ autē uidere
 n̄ potuit. **V**ir autē d̄ni altero die
 oratoriū egressus stantē foras mona-
 chum reppit: & eum p̄ccitate cordis
 sui uirga p̄ussit. **Q**ui ex illo die ni-
 hil p̄suasionis anigro puerulo per-
 tulit: ac si ipse antiquus hostis eodē
 uerbē p̄ussus fuisset. **N**emo ḡ dubi-
 tet sc̄m maurū hui⁹ mirac̄i parti-

cipem extitisse: quē beatus magister suus
testē & sortem talis uisionis: i uirtutis
uoluit demonstrare.

Per idē quoq; temp^o dum quadā die
scīssimus pat^r benedict^o in cella cō
sisteret: placidus tertulli pat^rij filius
scī uiri puer & monach^o. adhauriendā
de lacu aquā egressus ē. Qui dū uas
qd̄ tenebat incaute in aquā misisset:
cadendo secutus ē. Quē continuo unda
rapuit: & penē in unū sagitte cursū
intraors^o traxit. Ad p^rtin^o un^o di in cel
la positus agnouit: & dilectissimum
disciplm suū maurū uocauit dicens.
frat^r maure curre: q̄a puer ille q̄ ad
hauriendā aquā prexerat in lacū ce
cidit: cumq; longū unda iā traxit.
Res mira: & post petrū aplm inuisita
ta. Benedictione & enim postulata
atq; pcepta. ad pat^ris sui impiū scit^o
prexit maurus: atq; usq; ad eundē
locū quo ab unda ducebatur puer. per
tiam ire se existimans sup aq̄s cucur
rit: eūq; p capillos tenuit. rapidoq;
cursu rediit. Qui mox ut tiam teti
git: ad se reuers^o post terga respexit:
& quia sup aq̄s cucurrit: agnouit: &
qd̄ psumere nō potuisset ut fieret. mi
ratus extimuit factū: reuers^oq; ad pa
trem rē gestam retulit. **V**ir autē ue

nerabilis benedict^o hoc n̄ suis mītis: sed
obedientie illius deputare cōp. **A**t cont^r
maurus p solo eius impio factū dicebat.
se q; consciū in ulla uirtute n̄ esse: quā
nesciens fecisset. **S**; in hac mitue hu
militatis amica & tentiōe: accessit ar
biter puer qui erept^o fuat. **N**ā dicebat.
Ego cū ex aqua traherer. sup caput
meū abbat^r melotē uidebā: ip̄inq;
me ex aquis educe & fidābam. **O** bea
tissimi uiri admiranda scītas: qui
qd̄ obtinebat mītis. discipli potius
ascribendū censēbat obedientie: li
cet eū etiam ad maiora opandū p
sui scīssima & spectabili religione:
ut pote a se educatū omnimodis ydo
neum sciret. **S**; quia caritas que in
scōz cordib^o pncipale obtinet locū:
nō querit que sua s̄: s; que aliorū:
p̄ciosissim^o & dō acceptabilis bene
dictus. ea ē que sunt effici n̄ dubi
tabat mītis. suo magis scīssimo de
putare uolebat disciplo: quo eius
scītas hominib; nota fieret & i uir
tute signoz: que eū iam dō carissi
mū ac pfectissimū in om̄i effecerat
diuina obseruatione.

Alio itidē tempore isdē p̄cipuus
pat^r ferram̄tum qd̄ falcastrū
uocat^o. qd̄ cuidā gotho ei monacho

matiem uep̄um excidenti de manubō
 in lacū cecidat: hoc pius compro p̄bea-
 tum manū. manubrio de quo lapsū
 fūat restituit. Deniq; eidem ipsi suo
 dilectissimo disciplo sepe nominato
 penitentiā aliquando indixit. p̄ eo
 scilicet qd̄ de morte cuiāda presbiteri
 p̄secutoris sc̄ssimi benedicti quē om̄pe
 ds̄ terribilit̄ occidit. gaudere hanc
 illi nuntians p̄sumpsiss; . se q; post in-
 grauib; lam̄tis dedit. uel q̄a inimic̄
 occubuit. uel quia de ei' morte disci-
 pulus exultauit. Ex his ḡ alijs argu-
 mentandi facultas dat̄. qd̄ postea q̄
 beati uiri magist̄io tradit̄ est. om̄ib;
 pene ūtutib; eius aut int̄fuit. aut
 coop̄ator extitit. Nobis ū q̄ hec cer-
 tissime scim̄. nulla dubietas de his
 inesse ualet. p̄sertim cū grande mi-
 raculū p̄ eum dñs̄ absente tē beatif-
 simo patre mō benedicto. i in ipso
 nō mo **W** nastio efficere sit dig-
 natus. & in unā signoz mirabilia
 tā unicit̄e p̄ qd̄ simul cū eo p̄xi-
 mus. quā etiam in loco q̄ dō ordi-
 nante requiescit. op̄ari uoluerit.

Cum quodā tempore sc̄ssim̄
 benedictus a quodā nobilis-
 simo sc̄dm̄ scli dignitatē uiro ex-

oratus fuiss; ut addomū ei' dignaret̄
 p̄semet ip̄m accede. quo uxore ei' i fili-
 um quē nup̄ enixa fūat. ademonio q̄
 ḡuissimo partē uexalant̄. suis m̄tis
 i orationib; libaret. & sc̄s̄ dñi p̄ eo qd̄
 ei familiaris p̄ aliquib; opib; ab eo reli-
 giose gestis existeret. ire nō distuliss; .
 beatissim̄ **Maurus** q̄ tē in mō monas-
 terio in pio sc̄ssimi pat̄s nri p̄positi.
 ac toti cenobij p̄curatoris i adminis-
 tratoris post ip̄m fūgebat̄ officio.
 cū fr̄tib; ad fruges colligendas longi-
 cule a monastio est egressus. A q̄ opere
 dū ad sextam refectionis horā cū eis-
 dem rediret fr̄ib; . ante qm̄ ad portā
 uentū fuisset. claudū quendā i mu-
 tum puerulū in uenit inicit̄e. Cūq;
 pat̄ & mat̄ pueri ei' pedib; puoluti.
 i clamore ualido & lacrimis terribile
 di nom̄ attestantes. ut filiū suū es-
 sanū redderet. genua ei' firmissime
 utsq; ostringentes manib; p̄carent̄.
 refugit pauore nimio tale attemp-
 tare miracm̄. se esse peccatorē nec
 talis ullom̄ op̄is effectore uociferās
 posse fieri. maxime cū hec inq̄t̄ opa
 sc̄oz sint aplōz. aliozq; p̄fectoz. q̄ eoz
 exempla credendo & imitando sec-
 tant̄. **H**os hec dici ab eo audientes.

simul & pfectissimā dō, acceptissimā ad
talia pagenda eius uitam i mīcū suffi-
cere cognoscentes: iuncti nos parentib'
pueri. p eius restitutione eū rogare ce-
pimus. At ille ut erat pssim' lacrimis
p fusus atq; in oratione pstratus. postq;
diutissime orauit. stolā cum qua codē
anno iubente beato magistro suo or-
dinatus administrū fuit leuiticū.
& quā iuxta morē grā sanctitatis p-
mo anno indefinēt ferebat. de scīs
simo collo suo ptulit. & sup caput i
firmi crucis signū faciens posuit.
atq; ad celū oculos erigens dixit. Do-
mine ihu xpe qui discipulis tuis pol-
liceri dignat' es dicens: am dico uob'
qā omīa quecumq; orantes petierit'.
credite qā accipietis: i uenient uob'.
ostende ē nunc qā i nos serui tui
exigui licet & peccatores uite & in
uerbis tuis scīs put ipse largiri
dignaris eandē fidē habem'. Et
hec dicens. ait addebile. In nomi-
ne scē & indiuidue trinitatis ad-
iutus mīcū scīssimi magist' nrī.
sta sanus i incolumis sup pedes
tuos & rectus. Et q̄tinuo sospitati
relditus cepit rectissime ante nos
pgerē. ac dīn uoce exultationis
& laudis benedicē dicens. Benedict'

d's creator omniū. q me integrare
dignat' es mīcū scīssimi serui tui
benedicti. p beatissimū disciplinā ei'
maurū. Pfectissim' ergo benedict'
cū reuers' ad monastiū sanatis pro-
quib; ē egressus fuisse; nobq; narra-
tibus dīn ea que stigant opisset.
magna deinceps admiratiōe bea-
tissimū habere cepit maurū. nec
iam loco discipuli censēbat estimā-
dum. quē ita dō pximū iam uide-
bat effectiōy.

Pel idem temp' legati ad nr̄m
uenerūt monastiū: missi a
beatissimo berthieranno cinomā-
nice ciuitatis epō. Nam isdē scīssim' pontifex
audita fama scītatis ex-
imū pat' nrī. flodegariū archi-
diaconū & hardera dū uicedim
suū. serenissimos scilicet atq; cla-
rissimos uiros a latē suo ē magni
xeniū ad eundē patm' nr̄m
transmisit. omīb; eū exorans pre-
cib; ut illi pfectissimos dirigeret
fīs. qui monastiū illi scdm re-
gularis ordinē obseruationis. in
fundo ecclē quā regebat edifica-
re deberent. Pfectissim' ū pater
nr̄ iuxta rationē & reuelationē
que in p̄fatione hui' op'is anobis

plenit̄ exposita ē. quāq̄m finē dierū
 suor̄ iam iāq; sciret imminere. scdm̄
 qd̄ spū scō didicerat reuelante. le-
 gatis sup̄dicti antistitis tā beatum
 maurū qm̄ nos quatuor quoz̄ noīa
 premio inseruim' assignauit. p̄cipi-
 ens nob̄ ut n̄ min' beatissimo mau-
 ro quē nobis magistrū 9stituerat.
 qm̄ ei cātenus in om̄ib; pareremus.
Iam ū quis digne explicet quant'̄
 meror̄ quant'q; luctus totā sc̄ssimā
 nr̄am subito arripuit 9gregatioē.
Quia enī sc̄s pater eis iā obitus sui
 referauit diem. spes & consolatio
 totius cōgregationis ī beatissimo
 pendeat mauro. illū se pat̄m. illū
 se gaudentes post ei' transitū habē
 rectorē. **S**c̄ssimus autē pater nr̄.
 tantis flecib; & suspiriis mot' om̄
 nem 9uocans cōgregationē. talem
 adeos ptulit rationē. **S**i t̄standū
 dilectissimi fr̄s ac filij ptali esset
 negotio. m̄ magis qm̄ uob̄ est; hinc
 merendū. qui quantū ad p̄sens.
 magnis uideor̄ destitui solatus.
S; quia dicente ap̄lo caritas benigna
 ē. benignitatē caritatis nr̄e
 om̄imodis impendē debem' his qb;
 aliquo m̄ ea indigere cognoscim'.
 nec nr̄a intantū q̄ alioz̄ querere.

Quia p̄t̄ uos amoris pat̄ni sollicitudi-
 ne flecib; & merore tempore deposci-
 mus. quia potens ē d̄s meliores nob̄
 post hui' depositionē corpis. huic imit-
 tere sc̄e congregationi. quoz̄ imit̄is
 & exemplis longe p̄stanti' qm̄ nr̄is
 edificemini. **S**; & illud sūmope no-
 bis est p̄curandū. ne uersutia antiq̄
 hostis unde alijs salus acquirit'. in-
 de nob̄ t̄stic̄ malo det̄m̄tum in aliq̄
 ingerat'. **N**os & enī quos unitatis se-
 mel in sc̄a caritate iunxit 9cordia.
 nunq̄m uel longissima diuident
 tr̄arū spatia. qm̄ semp̄ intioris hoīs
 aspectu. qui renouat' scdm̄ imaginē
 eius q̄ creauit eū. nos q̄ uixim' tem-
 pore. in uicē intuebim'. **V**os autē
 fr̄s km̄i q̄s ad opus d̄i 9struendū.
 ad illas dirigim' partes. uiriliter
 agite & 9fortetur cor ur̄m in sc̄o p̄-
 posito. i religione. p̄culdubio scien-
 tes. q̄a quanto austiora causa salu-
 tis alioz̄ in hui' uia sc̄li ptuleritis.
 tanto maiora ad d̄no recipietis celest-
 tum gaudia p̄mior. **H**ec uos ^{ulligmodo} resolu-
 tione hui' nr̄i mestificet corpusculi.
 qm̄ p̄sentior uob̄ ero carnis deposi-
 to onere. & ur̄i p̄ dei gr̄am coopa-
 tor existā assiduius. **E**t hec dicēs.
 dans osc̄lm nobis p̄secut'q; nos cū

omni congregatione usq; ad ostiū mona-
terii. rursus osclatis nobis ac benedictioe
sup nos tradita. dedit scissimo disci-
pulo suo librū regule quē ipse scs
manu sua scpserat. pferriq; iussit pō-
dus libere panis. & uaselm creū uini
eminā capiens. et ita nos sinit abire.
dans mandatū missis supdicti pre-
sulis ad eundē pontificē. ut sua ui-
ce patno affectu nos suscipiens trac-
taret. ac nob aptum locū ad edificā-
dum sic pollicebat cenobiū tradet.
igitur nos quinta epyfanioꝝ sabbi-
ter arripientes. p̄mā mansionē in
possessione nr̄i monastii habuim.
in uilla que d̄r uelelia. Quo ad una-
ti honorifice satis a duob; fr̄ib; nr̄is
p̄bo uidelicet & aquino suscepti fu-
mus. q̄s scs pater nr̄ hui rei gr̄a
pridie illuc direxat. Ea nocte cele-
brantib; nob nocturnale officiū
aduenerē illic duo nichilomin ex
fr̄ib; nr̄is. honorat beate recorda-
tionis uir. ac felicissim egregie i-
dolus adolescens. cōsobrinus beati
mauri. missi a scissimo patre nr̄o
benedicto. Quos ut uidim. gaudio
n̄ modico gauisi sum. certū tenen-
tes apud nos. aliqd magni de par-
te eiusdē pat̄s nr̄i. nos ab eis uel

audituros uel pcepturos. nec nostra
frustrati sum estimatione. Nam ut
oplectis ymnis matutinalib; iunū
cōuenim. honorat monach magni-
fica a pectore suo beato maur̄o ptu-
lit munia. capsella scilicet reliquarū
eburneā. & paginola breuia quide
otentē uerba. s; amore. & pphetia.
& caritate sc̄e dilectionis grauda-
satis ac desiderabilia. que idē scissim
benedict ipsi deportari ante qm de
loco egredierem p̄nicit iusserat. Si-
quidē tres portundas ligni saluti-
feri crucis. & reliquias sc̄e di genit-
cis. sc̄iq; michaelis archangli. expal-
liolo scilicet eius sc̄e memorie. step-
hani quoq; p̄thom̄is. ac beatissimi
cōfessoris ap̄i martini. in ipsa posuit
capsula. Textus ū epl̄e qm̄ & conse-
peluri s̄ amore pat̄s sui beat̄ iussit
maur̄o. hec continebat.

Accipe dilectissime extremam
stitutoris tui dona. que & nr̄m
testent longū amorē. & t̄ ac con-
militonib; tuis cont̄ omniū per-
petim munim̄ prebeant impedim-
ta maloz. Post expletā enim t̄nam
decursionē uicenoꝝ annoꝝ ex quo
monastialem adisti p̄fectionē. in
gaudiū d̄ni tui es introducend.

ut nobis dñs hesternò die postq̄m̄ a nob̄ digressus es ostendē dignat⁹ est. Predi-
co etiā t̄ moras uos in eundo passurus
esse. ac cū difficultate ab ille locū in-
uenturos. p̄ his que & dō ordinante
p̄ficiēt⁹. & que inimic⁹ humani gen̄i
molumine calliditatis sue in uos cō-
citabit. nusq̄m̄ tam benignitas mi-
sericordis di uobis deerit. s; potius
differendo scilicet ac desidiū ani-
mi ur̄i in longū expiēdo alior⁹
qm̄ sp̄aum⁹. aptissimā largiri dig-
nabitur metationē. Jamq; ualeas
in p̄fectione. felicior futurus imper-
uentione. **H**is maur⁹ recitatis. i ha-
bundantissime p̄ his que i mebat⁹
& p̄muniebat⁹ hilaris effect⁹. ad pat̄
benedicti p̄sentia eosdē cum gr̄az
actione remittit fr̄s. adolescenti iā
dicto felicissimo quinq̄s siue septi-
es. p̄fectionis norme religionē clare
inculcans.

Porro nos ceptum iter carpentes.
quinq̄gesimo q̄nto die uercelli
aduēnim⁹. Quo in loco dū biduo ab
ipsius ciuitatis clericis detenti fu-
issem⁹. qui plenissima nos suscepant
caritate. p̄phetia sc̄ssimi pat̄s nr̄i
impleri iā nobis cepit. **S**up̄dictus
enim harderad⁹ p̄ grad⁹ cuiusdā al-

tissime ac mirifice turris deambulās.
ac impediēte sathana deorsū ruens.
iam toto corpore debilis. imo pene ex-
animis ad nr̄m non alit̄ qm̄ in linceo
deportatus est diuisorū. ut om̄s de
eius uita despare cogemur. **Q**ue res
grauissimā nob. i p̄cipue flodegario
archidiacono t̄sticiā intulit. **N**ā qua-
tuordecim dies ibi morati sum⁹. inq̄b;
inremediabili ac detiori semp̄ idem
uir attrit⁹ est dolore. adō ut dextera
scapula ei⁹ cum brachio & manu in-
flatione nimia intumesceēt. i medi-
cus iam ad serandū eū sollicite inqu-
reret. **I**llucescente ḡ crepusculo tercu-
decimi diei quo ibi adueniam⁹. flode-
garius nullom̄ se ferre ut secaretur
affirmans. oratoriū inq̄ beat⁹ maur⁹
orationi uacabat. **Q**uitus irrupit.
pedesq; eius utraq; ostringens manu
ac lacrimis ubertim p̄fundens. oscula
q; figens frequētia. deprecari eū & ob-
testari cepit. ut suis p̄cib; infirmo
subueniret. opē sui adiutorij illi fe-
rendo. nec sineret eū ferro sectionis
& igne uestionis acerbissimo crucia-
tu tormentari. quē sciebat ei⁹ intuen-
tu facile posse saluari. **B**eat⁹ uero
tam miseratiōē infirmi. qm̄ p̄fusio-
ne lacrimaz deprecantis. qm̄ & itineris

retardatione ad fletū usq; p̄mot⁹ ante
altare se in orationē dedit. & diutissi-
me orationū precib; suspiriis ac sin-
gultib; aures uicine s̄ sup̄ne pulsans
pietatis. cū a loco quo in modū cruci
p̄stratus iaciāt surrexiss; accipiens
desup̄ altari capsulam reliquiarū qm̄
illi beatus magister suus dixerat.
assumptis & nobis ad lectū p̄git egri-
tū; rurs⁹ oratione p̄missa salutife-
rum retexit lignū. & de eo a scapula
eius usq; ad ungulas ex om̄i parte sig-
num crucis faciens. dixit. **D**s̄ omniū
creaturarū qui ad restorationē huma-
ni genit̄ unicū filium suū coopante
sp̄u sc̄o ex maria semp̄ uirgine incar-
nari instituit: ac p̄ hoc sacro sc̄m ac glo-
riosū lignū usufice crucis auulnerib;
& languorib; animarū nr̄arū nos redimē
dignatus ē: ipse te p̄ uirtutē hui⁹ us-
talis ligni ad p̄stinā reducē dignet̄
sanitatē. **H**ec cū orass; maur⁹ conti-
nuo p̄ tā loca omnis excoetio sangui-
nis qua brachiū totū intumuit.
uehementer decurrē cepit. **E**rat enim
ipse harderad⁹ nobilit̄ quidē sc̄dm
sc̄li dignitatē: s; nobilior put̄ sc̄lari
possibile erat in om̄i religione. **F**lo-
degarus deniq; uiso tanto miraclo
nullo m̄ se a fletib; p̄ gaudio tempa-

re potat. dñm assidua magnificans
collaudatione. & sc̄ssimū pat̄m nr̄m
benedictū frequētissima extollens ue-
neratione. qui tales habere ac nutrire
dignus fuit discipulos. p̄ q̄s talia opa-
ri dño sit placitū. **F**it igit̄ continuo cōkurs⁹
totius sub urbani ppli: felicē se un-
quisq; exultans fore. si beatū mau-
rum uel uidē contigiss;. **I**psē ū non
suam s; pat̄s qui est in celis semp̄ glo-
riam querens: aspectus se uidē que-
rentiū fugiebat dicens. **H**oc qd̄ per
lignū redemptionis nr̄e diuina p̄fi-
cere uoluit maiestas. redemptori
magis omniū asc̄bendū est qm̄ hōi:
qm̄quā sc̄ssimi pat̄s nr̄i benedicti
m̄ta ut id efficeret̄ nulli dubiū ēē
possit. **E**ger ḡ pene iam incolumis
effectus: beatū maurū de p̄cat⁹ est
ut seq̄nti & die ab ipsa n̄ egredem̄
urbe: quo usq; illi p̄ om̄s orationū
domos que ibidē constructe erant.
uota pie laudationis & sacrificium
uere cōfessionis. p̄ reddita s̄ p̄sol-
uere dño possēt sospitate. **Q**uod
libentissime beatus annuit maur⁹.
Valde enim eū diligebat: maxime
q̄a religionē ordinis nr̄i ab eo pro-
ferri uidebat. **Q**uinto decimo de-
mū die urbe illam relinquentes

ac dispositū iter accelerare festinantes:
 cū iuga alpū media fere t̄nsiremus
 die. famulus n̄r serḡ de equo cui in
 sederat sup̄ imane sinistrorsū cadēs
 saxū pedem s̄ concite resurgere uo-
 lens ita atterens extorsit: ut ossa
 om̄a in unū coadunata. n̄ iam sp̄m
 pedis. s; similitudinē alicui p̄figu-
 rarēt terētis. Qui nimio affectus
 cruciatu. cū frequenter uitali an-
 helitu quasi carere uideret. beatis-
 simus ad eū accedens mauḡ sinist̄
 q; manu collisū eius app̄hendens pe-
 dem. & dextra sup̄ eum signū cru-
 cis faciens dixit. In nomine dī om̄i-
 potentis qui sua uirtute soluit con-
 peditos. surge sanus & p̄uide mi-
 nistrium seruoꝝ dī: ad qd̄ pagendū
 a beatissimo patre n̄ro nobis es as-
 signatus. Qui ilico sanissim̄ effect̄.
 nobis leticiā suscitauit n̄ modicā.

Exinde cū exclam̄ p̄ciosoz̄ m̄m̄
 xp̄i maurici & socioꝝ eius gr̄a
 orationis om̄s simul fuissent̄ ingressi:
 cecus quidā ex mats̄ utō p̄forib; eūde
 basilicę sedens. & ab intransib; ac e-
 gredientib; cottidianū mendicando
 uictū querens. compit̄ a sociis iti-
 neris n̄ri illic maurū aduenisse
 disciplin̄ beatissimi benedicti: cui

fama sc̄itatis iam ubiq; p̄crebruerat.
 Cumq; oratione cōpleta ostiū basili-
 cę egressi fuissent. cecus isdē in pau-
 mento p̄stratus corpore dep̄cari &
 obtestari beatū maurū cepit dicens.
 Ad iuro te maure serue dī p̄hos p̄-
 ciosissimos thebē legionis m̄res. &
 p̄magistri tui uenerabile nom̄ bene-
 dicti: ut tuis p̄cib; sc̄is lum̄ oculoz̄ m̄
 conferri obtineas adno. S̄c̄s ergo d̄ni
 hoc audito. parump̄ figens gradum
 substitit: eūq; de pauimento surgere
 p̄cepit. Cumq; stetit; ante illū: int̄-
 rogauit eū dicens. Die m̄ homo. qm̄
 tuum temp̄ iam emensū est. ex quo
 hec sc̄a sc̄oz̄ adisti lumina. Cui respo-
 dit dicens. Undecim̄ iam pene ela-
 bitur annus. Et sc̄s d̄ni ad hec ait.
 Nunq̄d si uoluissent hi sc̄issimi
 ac dō carissimi m̄res. qui corpora
 sua sc̄a p̄ xp̄o gladiatorib; exposue-
 runt ut animas p̄ xp̄o ponerēt. lu-
 men oculoz̄ t̄ adno dari impetrare
 n̄ potuissent. Istos itaq; attentū de-
 p̄care. quoz̄ magis hec qm̄ n̄ra sūt
 opa: & quoz̄ ipsi n̄ min̄ oculis indige-
 mus suffragis. Et hec dicens: cep̄
 abire. Cecus ū horrenda quedā &
 pauendo uociferando inclamare
 n̄ int̄mittebat sacram̄ta: quisq; sc̄s

uir nobis & compellentib; sedib; oclor;
eius quib; catenus n̄ sp̄ndūat clarita.
lacrimis madefactos dexte man' sue in
pressit digitos. celoq; aliquantisp̄ in
tendens. ac sup̄ eas signū nr̄e redemp
tionis edens. dñs ait & saluator nr̄
ihc. xp̄e qui ē uera lux que illuminat
omnē hominē uenientē in hē mun
dum. ipse te p̄ inuocationē sui sancti
nominis. i merita hoz scōr;. ac magis
tri nr̄i benedicti illuminare dignet̄.
ut uidens mirabilia opa altissimi qb̄
distingūe uoluit formā creationis.
ipsū conditorē hoz ac restauratorē
nr̄m uoce exultationis & ope uere
credulitatis collaudes. Hec sc̄s uir
cū orasset. statim sanguis ubert̄ ab
oculis ei' defluere cepit. & continuo
clarissimis luminib; sp̄am solis re
spectans. ymnū tūm pueror; exordi
ne decantare cepit. Vocabatur aut̄
ille uir lun'. qui ut ab ipso compim'
tam psaltium qm̄ om̄ia diurna et
nocturna audiendo didic̄at officia.
Habitatores ū loci illius uidentes
tale mirac̄m p̄ beatū maurū cele
bratū. simul cōglobati in unū. de
p̄cabant̄ eum ut benedictionē suā
sup̄ eos daret. Quib; ille hac tantū
uoce respondit. **B**enedicat uos dñs

dñs nr̄ qui habitat in syon. om̄ib; dieb;
uite ur̄e. Dedit q; illi mandatū qui
illuminat' fiat. ut nūqm̄ ab ipsa
iam ecclā discedet. s; iugit̄ ibi dño
ac sc̄is m̄rib; deseruaret. Ad ip̄e post
modū deuotissime impleuit. Cum
enī post transitū beati mauri ad
nr̄m reuertemur monastiū. cleri
catus eū officio functū in ipsa inue
nim' ecclā. & decrepitā iam agentē
senectutē.

Hde igit̄ egressi. ceptū iter exequi
attenti' conabamur. Cūq; nocte q̄
dam iuxta exclām sc̄e di genitricis
isemp̄ ūgunt' marie iā in locis hos
pitaremur uir̄ensib;. & mulier q̄dā
uidua nomine remeia q̄ in otigua
nobiscū manebat domo. filiū suū
adolescētē quē ex nup̄ defuncto
uero suo suscep̄at. quiq; iā ultimū
trahens flatū uicina in lecto iacēs
op̄iebatur morte. in somnē plan
gendo & euulando ducēt noctem.
uir̄ di maur' more s̄ solito nobis
quiescentib; ipsam exclām uota
dño p̄cum ac supplicationū ut red
deret ingressus est. Cū uero iā ui
giliarū p̄pinquare matutina. &
mulier nec monito quidē aplan
gore & euulacib; cessaret. uir̄ di

tenerrime motus ad pietatem. se cum lacrimis domino prosternit. et ut miseram mulierem miserari dignaretur filium suum illi restituendo incolumem precabatur. Cumque ab oratione surrexisset: cellula in qua dormiebam latentem intrans simpliciū monachū caute tetigit. annuens illi ut caute singens se sequeretur. Ille autem mox eum in exclamatione secutus: attonitus quod ei uellet iubeere expectabat. Sed uero domini accedens ad illum ait. Doloribus huius infelicis mulieris: animus meus nimia operatur tenerritudine. Quia propter plena fide ad lectum simul accedam iacentis: forsitan recuperabit illum supra dignationem. Veniens ergo ante stratum penitentem exanimati cadaueris beatus mauguna cum simpliciō ait. Xp̄e dñs & saluator n̄r unica spes. quā misericordia motus super uiduam filium eius ex porta delatum intuentibus: populo turbis resuscitauit: eadem n̄e pietate et huic adesse dignetur mulieri. filium eius restituendo incolumem. Et hec dicens abscessit. Ille uero qui duobus iam diebus sine sensu et sine uoce iacuerat: matrem uocare. ac consolari cepit dicens. Noli mater flere. quia lacrimis cuiusdam serui dei quod fudit

tuo compatens dolori. uitae ac sanitati ab ipsis auerni faucibus redditus sum. Cui cum illa diceret. ecce in hac nostra basilica cum aliis eiusdem habitus uirum matutinos decantat ymnos: ille ac si nichil incommodi pertulisset de lectulo surgens exclamauit. et absque hesitatione scissimum adiit maurum uociferans et dicens. Vere tu idem ipse es. qui me tuis lacrimis et mitis a tribunali de quo tistem excepam sententiam. quia incendiosus iam deputatus eram locis: ad supra reuocati fama facti: totam continuo repleuit regionem. Ruunt precipites nobis obviam uiri cum mulieribus: senes cum iunioribus: laudes deo undique concerpentes qualiter deus mirificat sanctos suos. Vocabat autem elegit idem adolescentem: qui postea ut nobis relatum fuit in monasterio lurinensi monachus effectus est.

Nos itaque cum iam appropinquaret sollempnitas paschalis. et cotidie perfectionem accelerarem: eo die quo dominica celebratur cena. in pagum uenimus autisiodorensis. Audiens autem beatus mauguna opinionem sancti romani monachi. quod beatissimo patre nostro benedicto in initio adiutor et

coopator extitit sicut in hystoria uite ei
plenissime inuenit^r. quiq; p reuelatio-
nem gallias petens cenobiū in eodem
pago. in loco qui fons rogi nuncupat^r
edificabat. petuit itinis nri duces
ut eo diuertentes ibide sacro sanctū
pascha celebrarem^r. Hoc aut^r beatus
maur^r idcirco maxime expetebat.
quia sequenti die transitū scīssimi
magistri nri complendū eē sciebat.
colloquio beati romani desiderabiliter
pfrui cupiebat. Ductores ū nri peti-
cionib; iuri di libent^r annuentes. cō-
cito cursu illuc tendere festinarunt.
Die itaq; parasceue hora illuc sexta
puenientes. deuotissime a beato ro-
mano suscepti sum^r. Cūq; omīs nos
qui cū beato maino pgebam^r. ad ea
que opus addiem festū erant pparā-
da uel emenda occupati essem^r. ipsi
scīssimi iuri dulcia iuicē pennis ui-
te serebant colloquia. Et cū iam ues-
pertina hora post sollempne officiū
qd specialit^r utpote annuatim eo
celebrat^r die ppinquaret. iur di scs
maur^r beato romano dixit. Crasti-
na die beatissim^r pater nri benedict^r
deposito corporis onere. celibe gau-
dens. hylaris scandet patam. Ad
audiens scs roman^r. ilico in lacrimis

reso. Iustus flere inconsolabilē cepit.
Inquē beatus maur^r pspiciens. ait
Gaudere & n̄ flere idō debem^r. quia
patnū magnū premittim^r. & p̄sentē
orem eū nē qm̄ si carne uiuēt sum^r
habituri. Hec dicens tam nec ipse
a fletu potat se cohibē. Noctē illam
que duodecimo calendas aplis habe-
batur. & qua sacratissimū iugiliay
pasche illucescebat sabbm^r. tā beatis-
sim^r maurus ac nos q̄cū eo iuimus.
qm̄ scs roman^r cū aliquib; discipulis
suis ieiuni p̄uigile duxim^r. unq̄sq;
nrm̄ secreto apud se ut illis dieb;
in ecclā romana mos^r erat. psalmos
& orationū p̄cel^r deuotissime p̄extu-
eiusde pat^r nri dilectissimū bene-
dicti gsumantes. Cū ū transacta
iā hora q̄si tertia ipsi sacratissime
diei. beatissim^r Maur^r in ecclā gsis-
tens. transitū ei^r qualicūq; euenire
hora. orando & psallendo p̄muni-
re longe licet posic^r sataget. seq;
pauūto in orationē dediss^r. rapt^r
in spū subito se transpositū in loco
de quo egressi fuam^r uidit. cōspex-
q; uia pallis statā. ac unnumeris
choruscā lampadib; recto orientis
tramite ab ei^r cella in celū usq; ten-
dente. In qua & uisione duos con-

gregationis nre frs socios habuit: cu
 quib; simul eandem uisionem cospexit.
Itaq; cu uiam quam cernebat mirare
 tur attentius: uenando habitu uir
 desup clarus assistens. cui esset uia q
 cernebat inqsiuit. Ad illi se nescire
 p fessi se. Quib; ille ait. Hec est uia.
 qua dilectus dno celum benedictus as
 cendit. Hanc uisionem un' ex illis
 duob; frib; nris qui ea simul cu bea
 to **MARCO** uiderent in nro moraba
 tur cenobio: aliter uero ut beatus sep
 sit gregori' longe positus uidit. Ver
 u' ut beatus ad se reuersus e' **MARCO**.
 etius sem romanu ac nos euocans
 cuncta q uiderat lucide nob; pordi
 nem reculit. Diem illa et sequentem
 dnicam qua specialit' resurrecti
 onis dnice celebrat' dies: sollemp
 nem et celebre omni gaudio ac le
 ticia pegin'. **S**ecunda autem feria fes
 tiuitatis ipsi' ante qm pficisci ce
 pisset. frs roman' beato **MARCO**
 dixit. Si absq; anime pculo locu
 hic deserere potuisset: meli' tecum
 amantissime frat' habitare. qua
 alicubi fine uite terminare. S; qa
 et hos deserere pculosum e'. et ultim'
 m iamq; imminet dies: perge
 felix q mitteris: ac p spe felici uite

sorte. **D**s autem ompe semp sit tecum.
 et cum frib; qui tecu pgiunt. et recto
 ritine pducant uos ad uera reppmissio
 nis tram. qm omnib; electis suis pol
 liceri dignat' est. ubi pparauit eis
 que nec oclis uidit nec auris audiit.
 nec in cor hominis ascenderit. n in
 illoz q terrena omnia amore ei' pntes.
 ac desidio celestiu abdicantes dice
 ualent cu aplo. **H**obis autem ds ea re
 uelauit p spm suu.

Ex eo ergo loco recto calle aure
 lianis cu uenisset: grauissim'
 duces itin' nri meror inuasit. Au
 dierunt siquidem certis deferentib;
 nuntijs beatu berthieranu epim
 iam migrasse ad dnm: aliuq; in lo
 co ei' ia substitutu pontificem. Hoc
 g cu beato **MARCO** nob; intimas
 sent: magno tedio deficere cepimus.
 nescientes qd facere debem'. **S**ed
 beatus **MARCO** memor pphetic' scis
 simi pat'is. qua nos cu difficultate
 licet aptu locu inuentos ee pdixit.
 detectos animos blandis et solatio
 nib; ac pmissionib; roborat dicens.
Nolite frs dilectissimi in p'senti af
 flictione animos ita tristitie subde.
 qm et ds tribulationem patientib; eos
 releuando pcurrere consueuit. et

peib' beatissimi patris nri adiuuabimur:
qui se nob' semp' & cooperator' ad ee' polli-
citus e'. **H**am' & abraham' patriarcha impe-
rio dñi egressus de domo & de cogna-
tione sua intram p'grinationis sue:
postea in post'os accepit hereditatem.
Itaq; & nos mram' & gaudentes p'gri-
nationis. exspectem' ut deuotissimi
serui & solatione dñi. & p' omnia uesti-
gia patris nri scissimi benedicti imi-
tari satagam'. qui relictis domo re-
busq; patris. & adultum nutrice
sua occulte fugiens. ac soli do pla-
cere desiderans. tanta dño pmerunt
gram'. ut nemini post beatos aplos
unqm' fuit scds. s; poti' dño se iuuau-
te tot scōz. extitit fundator cenobi-
orū. tantaq; dño acq'sierit milia
monachoz. **H**ac itaq; exhortatione
beati m'aryi aliq' modo & fortati.
tractare simul cū ductozib; nris ce-
pimus. qd' potissimū nob' ess; agendū.
Te nobilissim' uir harderad' cū ad-
latus beati residet m'aryi: ita ex-
ors' talia p'ferre cepit. **D**ignū m'
atq; cōueniens pat' scē ac religiosi
f'is esse uidet'. ut nos qui legatione
hui' rei functi sum'. pp' qm' tot ac
tanta p'lustrantes trarū spatia la-
borem hē uissu m'ri pontificis as-

sumpsim'. istū nouū atq; incognitū
nob' ad eam pontificē: causā itine-
ris nri notam illi ex ordine facien-
tes. ut uoluntatē ei sup' tali nego-
tio rescire ualeamus: simul etiā
& nrām sollicitudinē apud eū gerē
nos oportet. **T**u ū pat' uenāde. cū
fratib; quos tecū habes nrām ad uos
hic exspectare reditū debes: q' infra
octo ut reor' & sumabit' dies. **E**t si
enim ille hoc qd' beatus decessor
suus imple cupiebat facē renūit.
alia p'culdubio reperiet' uia. q' id ad
qd' missi estis cū sup'no adiutorio
p'ficere ualeatis: ne frustra tanti
laborē itinis assumpsisse uideami-
ni. **H**is dictis. aptissimā mansionē
nob' in eadem urbe iuxta eccliam
beati pet' apli assignauerūt. deputa-
tis ad custodiā nri q's honoratiore
in suo habebant famulatu'. simul
& p'cipientes eis. ut n̄ min' obsequis
tam beati m'aryi ac nris. quam
illoz sollicitē inuigilaret. **H**ec itaq;
honorifice cū ordinassent: cū be-
nedictione scī m'aryi profecti sūt.
Cumq; cinomannus uenissent. &
epō nuntiati fuissent. honorifice
ab eo suscepti sūt. atq; in pp'is resti-
tuti officiis: amplificatis s' etiam

ab eodē p̄sule p̄orū possessionū honorib.
S; cū causā legationis sue ei narrasset.
ac quid ipse sup̄ hac re uellet inq̄re
rent. respondit se p̄p̄is magis q̄ alioz
uelle insistere ceptis. ne sup̄ alienū
edificare uideatur fundamētū: pre
feram inq̄t cū incumbat nob̄ nūc
ordinatio ac dispositio tā p̄p̄oz ne
gotioz. q̄m & eccl̄az p̄ uigil sollicitu
do. Hoc enī agebatur sc̄dm dispositi
onem occulti osiliū dī: qui locū quē
beati **M**avri magistrio atq; instituti
one doctrine regularis sublimandū
eē decreuit: nullo m̄ obtentu alit̄
differrī uel admodicū uolebat loci.
Siquidē locus ille q̄ a beato berthi
cramno adq̄struendū cenobiū pro
uis̄ ac delegatus fuit. n̄ admodū
aptus uel congruus regulari erat
religioni: ut nob̄ n̄rī dicebant duc
tores. Nam ex ipso nomine q̄ rupi
acus uocat̄: deformis anob̄ & sca
bros̄ estimabat̄. **H**arderađ p̄ uide
certissime op̄iens qđ domnū ep̄c̄
nichil de hac re facē uellet: letis
simus effect̄. licentiā ab eo ad nos
reuertendi petist̄. **Q**ua s̄ cōcessa.
nepotem suū strennue iuuentuti
uirū nomine hademarū. beato
t̄nsmisit **M**avro: mandans illi

164.
ut nullo m̄ mestū gerere animū. s;
quanto citī posset cū omnib; q̄s cum
eo dimiserat andegauensē adire
festinaret regionē: quo ille nob̄ se
occurrē p̄ nuntiū designauit. **C**ū
itaq; tā beatus **M**avro q̄m & nos os̄
qui cū eo remanseram̄. alacores
tali effecti nuncio fuisset: decimo
die postq̄m aurelianus fuam̄ īgres
si. it̄ arripientes tendē q̄ iussi fuā
mus sumope certabam̄. **Q**uinto
tandē die ad locū qui restis nuncu
patur p̄uenientes: honorabilē ui
rum **H**arderađū uxoreq; ei ac filios
aduentū n̄r̄m iam p̄biduū ibi pres
tolantes inuenim̄. **Q**ui cū nos ho
norifice recepissent: post abundā
tissimā q̄m nob̄ p̄parauit refec
tionē. sup̄dictus uir **H**arderađ cū
siuge sua **C**ecilia nomine secrecio
rem expetens locū: accito beato
Mavro om̄a que cū suo inueniat
ep̄o illi p̄ordinē nuntiavit. **E**t cū
ei beatus diceret **M**avro. qđ nob̄ nūc
agendū uir illustissime uel potius
eligendū esse decernis: ille amabi
liter ut uir iocundissimi erat
uult̄ respondit. **E**st m̄ cōsobrinus
nomine **F**lorus. magnis tā in his
q̄m in alijs regionib; pollens posses

omib; qui p̄mus int̄ p̄mos toti regni fr̄a
cor̄ p̄ceret. decentissime om̄ia iussus a
rege palatina disponit modamina.
Hic itaq; ab ineunte etate inseculari
licet habitu ḡstitutus. omnipotenti dō
sollicite semp̄ placere studuit. cui ex
amissa iuge qm̄ ut acciperet mutū
eū tam rex qm̄ nr̄i coegere parentes.
un̄ tantūm sup̄e filius. **Q**ui si alicu
bi p̄fectos in hac regione poss; inueni
re uiros. in sua p̄pria possessione que
eidē pat̄na euenit hereditate. con
struere desidat. filiū suū ibidē dō
offerre cupit. ac sic demū relictis
om̄ib; que s̄t hui; mundi negotiis.
dō in eodē deseruire liber exom̄ib;
exoptat cenobio. **A**d hē ergo missū
nr̄m habeo. qui illi aduentū nr̄i cau
sam plenit̄ enarrare ualeat. uel si
indelibatione animi sui p̄seueret
explorare. nos tam̄ si placet usq; dū
aut ipse aut ille quē ei direximus.
reuertat. locū ipsum de q̄ loquim̄
inspicere et considare abeam. **H**oc
beatus ōav̄s audient̄ gaudio ga
uis est magno. et statim altā die
cū eodē honorabili uiro p̄git ad
sidandū locū. **E**o tempore theo
debert̄ rex nobilit̄ regni france
apicē gub̄nabat. cui sup̄dictus uir

florus ita familiaris et carissim̄ us
om̄ib; erat. ut quicquid in om̄i eius dictio
ne facere uellet. absq; ulli cont̄dic
tione p̄missus a rege obtineret. **Q**ui
cū relatu nuntij quē ei harderud̄
direxerat. tā beatū māvrū quā et
nos aduentisse cognouiss; et q̄a ei
nomannic̄ antistes nos recipere no
luisset. ilico accedens ad regem.
causā ei aduentū nr̄i plenit̄ enar
rauit. ac uoluntatē suā quā de
edificando cenobio habebat ei ape
ruit. petijtq; ab eo ut nos ei p̄mis
su suscipere mereret. quatin̄ ei mo
nastium sic desidabat cōstruerem.
Cui theodebtus rex respondit dicens.
Non ita nob̄ acten̄ seruisti. ut
aliquid tibi negare aut cōtradicare
possim. **V**nde p̄ge quantocūq; et nr̄a
comitat̄ gr̄a ac roboratus auctori
tate. eosdem sc̄ssimos uiros omni
suscipere reuentia. p̄agens desidū
cū eis qd̄ animo tuo sup̄na inspi
rauit dignatio. simul et deprecare
illos ut p̄ nob̄ ac libis nr̄is p̄loq;
toti regni a dō nobis collati. ipsi
assidue exorare dignent̄ misericōdia.
Paratissimos aenī nos atq; p̄mptis
simos in om̄i suo inuenient̄ obse
q̄o. si forma hui; religionis ita ab

eis obseruari cōpererim. sic iam fa-
 ma uulgante ab eoz magistro ardue
 satis tractatā audiuim. Tuū ū erit
 artifices illuc ad opandū ubicūq; eos
 in omni nra inuenis potestate adduce
 et adunare: ut opus ipm celius possit
 expleri. Nec nra iuxta uoluntate et
 consiliū tuū regia illi loco deerte
 largitas: si apte eū constructū. et
 queniēt inuenim' ordinatū. Talib
 ac tantis regis pmissionib; nobilis
 sum' uir florus roboratus. gert' ad
 pdium possessionis sue qd glanna
 foliū dicebat' aduenit. Cui' aduen-
 tu harderad' audito: eū beato orauo
 ante fores portarū mei' pgrt occur-
 sum. Videns aut' florus beatum
 orauū humillimo monachoz habi-
 tu indutū stantē. de equo cui' ter-
 go insedat. pnicit desiluit. ac ter-
 cio ante qm ei appinquare toto
 corpore se intiam psteriens. cū
 ab eo humilit' recept'. ac modeste
 ut didicāt eleuatus fuis; dicit'
 se oplexantes ac altitū constringē-
 tes. lacrimas quoq; p gaudio in uice
 effundentes imorati sūt. Tē deinde
 pdictus uir oselat' nobis omnib;
 apphendens itum dextram beati
 orau' manu. et strictim eā exos-

culans: ait ad illū. Bene te uenisse
 gaudem' serue dī excelsi & discipule
 scī uiri benedicti. cui' honor et nomen
 qd in scā meruit seruitute pene iam
 omni sclo innotuit. et benedictū nom
 dñi gloriosū. qui te ac similitones
 tuos istos reuerendos uiros. ad adiu-
 toriū nobis in istā misit punitiam.
 Et hec dicens. ducebat eos ad domū.
 pcedente nos harderado et filiis eius.
 Die ū alia cū post matutinale offi-
 ciū in unū uenissem'. apuit beato
 orauo uoluntate suā qm de struc-
 tione cenobii habebat. simul et regis
 referens pmissionē ac deprecationē
 qua eū pro ipso ac filiis omniq; pto
 dñm attenti' exorare petebat. Tunc
 beatus orauus ait ad illū. Obser-
 uatio ordinis nri: summā deposcit
 quietē et securitatē. Qua ppē si ge-
 nerositati tue nō uidet' eē orariū.
 pmo omniū res quas dō ei q; famu-
 lis tradere p remedio ut assens ani-
 me tue desidas. simul p lustrantes
 inspicere debem'. inde uero facto tes-
 tamto. te tradente nob corā testib;
 recipe eas in nram uenit dñatioē.
 Cui cū assensū suū florus pbussēt.
 ascensis eqs post diem tēū inspec-
 tis omnib; . scēpto iuxta osiliū beati

MAVRI testamēto tradidit ei omnia:
& de suo iure mei delegavit potesta-
tem atq; dñum. Obtulit & ipso die
dño filium suū nomine bertulfum.
octo circit̄ annor. nutendū & institu-
endū doctrina ⁊ magistrio beati MAV-
RI: sic ipse a scissimo benedicto ma-
gistro nr̄o educat⁹ in om̄i nr̄a obser-
uatione. Post cui⁹ oblationē: ait bea-
to MAVRO. In hoc scissime uir ⁊ te &
qui tecū sunt. tā certos tam de hoc
loco qm̄ de reb; ibi a me collatis eēt cō-
uenit. cū & filiū meū seruturū dō
p̄ ur̄m obtulim magistrium: & me
ip̄m si uita comes dō p̄picio fuerit
opusq; p̄fectū. relictis om̄ib; que sē
hui⁹ mundi. in hoc eodē diuinis mā-
cipandū seruitijs polliceor̄ loco. Cō-
gregatis ḡ plurimis artificib; ⁊ opa-
rijs iactisq; fundamentis: op̄ceptum
cotidie certatī accelerabant. Sed
q̄a paruus deorsū sup ripā flumi-
nis erat loc⁹: ex una enī parte obie-
tu montis. ex altā uero alueo ligis
angustabat⁹: inde uexo montis ip̄i
fabrica om̄is monastij edificari
cepta est. Primū ibi unā non ad-
modū magnā edificauerūt oratiōis
domū: qm̄ beatus MAVR⁹ i honore
sc̄i MARTINI ⁊ fessoris xp̄i ⁊ secretari

fecti: in qua & dei dispositione et
sua electione cū sepeliuim⁹. Nā sicut
sc̄issim⁹ benedict⁹ in oratorio eidē
beatissimi MARTINI. q̄ destructa
ara apollinis ei⁹ memoriā posuerat.
se sepeliri iusserat: sic p̄fectissim⁹
eius discip̄ls ne uel insepultā ab
ei⁹ uideret⁹ discrepare qualitate.
in domo eidē orationis se p̄cepit
tumulari. Predict⁹ deniq; uir flo-
rus cū in om̄i regni theodeb̄ti re-
gis summā obtinet⁹ potestātē. ac
uice comitis in andegauensi eo tē-
pore fungeret⁹ pago! pitissimos un-
diq; ⁊ uenire illuc fecit artifices:
tā lignarios qm̄ cemtarios. qm̄q;
in alijs doctos artib;.

Cumq; die quadā cū beato MAV-
RO oparios inspiciens residet.
& uir dñi lectioni exont⁹ opam da-
ret. ac int̄dū ea que legebat ip̄i
floro exponēt. quidā cleric⁹ q̄ cem-
tarie arti p̄erat. & que idē florens
de palatio regis ad hoc adduxerat.
de altissimis gradib; in qb; oparij
stantes altius iā porrectā edifica-
bant maciam. retrorsū corruens.
sup deportatū illuc montē lapidū
occidit. Cumq; eū om̄s mortuū cre-
derent. ac de sola ei⁹ sepultura trac-

tarent. pro maxime quod iam pennis
 corporis meat undatum sanguis pro-
 fluens egredietur: uir domini cum florio
 aduenit. eumque continuo ad ostium
 ecclesie beati magistri deportari fecit.
Cumque omnes abcessissent. ipse inter-
 ram ante altare orationi se dedit.
Qua completa egrediens. et super col-
 lisa membra signum crucis faciens.
 ait. **I**nei nomine quod corpus homi-
 nis de limbo terre formauit. et spira-
 culum uite ei inspirauit. surge san-
 ctissime et perfice opus tuum quod cepas.
At ille uelut a somno surgens.
 mirari cepit quando illuc aduenis-
 set. **S**ed uero domini ait ad illum. Non
 tuus huc pedibus: sed aliorum delatus es
 manibus. **S**ed proge quanto uel: ne for-
 te tua absentia opus intimetur.
Illo itaque egresso. florius qui in parte
 cum simplicio monacho stans cuncta
 que uir domini egerat uidit. et cito cur-
 su adueniens seque ad pedes eius pro-
 iciens clamare cepit. **V**ere disci-
 pulus es sancte marie beati benedic-
 ti: de quo talia frequenter narra-
 ri audimus. **E**x illo die isdem florius
 ita in maxima eius habuit admirati-
 one: ut nunquam ei propius accede-
 re audebat.

Itaque cum clericus qui sanatus fuerat ad opus
 suum reuersus esset: quidam exopariis
 beato mauro detrahe cepunt: di-
 centes eum non religionis obtentu.
 sed gratia cupiditatis quo honoratior
 esset in aliis regionibus: suum reliquis-
 se monasterium. ut tam longinquas
 adisset ^{terras} regiones. et hec que faciebat
 non uirtute dei. sed potius quibusdam ob-
 tinere precantationibus. **C**um ergo
 hec inter se sermocinarentur. malignus
 spiritus tres ex illis subito inuasit. ac ita
 grauissima uexatione torque cepit.
 ut uni ex illis nomine flodegiso
 animam extorqueret. **Q**uod ubi uir do-
 mini ut quod euenisset agnouit. ue-
 hementer flere cepit. itumque oratori-
 um beati mariani ingressus. atten-
 tius dominum tam peruersis qui torquebantur
 quam pro illo qui mortuus fuerat
 deprecabatur. **E**t cum per tres continua
 horas orationi incubuisset: ad eos
 qui uexabantur et se inuicem dentibus
 lacerabant accessit. et signum crucis
 tercio contra eos faciens dixit. **F**ilius
 dei unigenitus dominus noster ihesus christus. qui
 discipulis suis potestatem dedit cal-
 candi super serpentes et scorpiones
 terre. et super omnem uirtutem inimicis
 ipse uos soluat ab hac demoniaca

ueratione. Et cū adhuc dentib; frende-
rent puluereq; se cōspigerent. uir dei
ppius accedens. digitos utriusq; manus
illis in ora misit. Spē ū immundi fe-
tida relinquētes uestigia: uentis eiectione
fugati sūt. Iussit deinde uir dñi
corpus defuncti tollē. ac in porticu
eccle deferri. Noctē illam ieiun' totā
duxit in somnē. dñm assiduis exo-
rans gemitib; . ut animā incorp' de-
functi reddē dignaret'. ne de ea diu-
tius qui eā extorserat diabol' tum-
pharet. Mane aut' pmo simpliciū
prbrm asciscens: ut sacrificiū nrē re-
demptionis p eadē dō anima offer-
ret impauit. Ad cū deuotissime
gsumass; . cū ipso simpliciō uir dñi
ad locū in quo mortuus iacebat ac-
cedens ait. Dñe ihu xpē qui quatri-
duanū lazariū de monumento susci-
tasti. & ad pces serui tui helye filiū
uidue uite restituiisti. adesto in nō
nob famulis tuis. & redde in hoc
defuncti corpore animā qm te p-
mittente hostis humani generis
crutiando de eo effugauit. Et cum
hoc dixisset. continuo corp' defuncti
totū gussū est. ilicoq; gurgens
ab eo mandatū accepit. ut si uel-
let uiuē. qm̄ diu ipse in hac uita

esset. in locū ipsū non intrare. Hoc
aut' scs p sola impauit humilitate:
ne scilicet p tali facto plausū i fa-
uorem hominū querere & delecta-
ri uideretur.

Igitur octauo anno postqm̄ ibide
ad ueniam? monastiū omne satis
uenient in omni gstructione gsum-
matū. atq; ab ep̄is p uirtute ipsi de-
dicatū est. Regebat p idē tempus
andegauensē eccliam: uir sc̄ssim'
eutiopi'. Porro in ipso monastio
eccle quatuor edificate fiunt: qz
maior in qua fr̄s tam addurnū
qm̄ ad nocturnū g ueniebat officiū.
consecrata ē in honore beati petri
aploz pncipis: scda ut dictū est in
honore sc̄i martini: tertia ū que
& minor erat cetis in uenatiōe sc̄i
seuerini: quarta que imōdiu turri
quadrifide in gressu monastij al-
tissime edificata erat: benedicta
fuit in honore sc̄i archangli micha-

His itaq; expletis. **S**edis.
pdictus uir florens n̄ in memore
pmissionis qm̄ dō uouat. pgens ad
theodebtum regē licentiā ab eo ex-
petiit. ut reglarem licet suscipe
habitū: & peccā sua plurima que
in sc̄lari gtaxat gūfatione. iegu-

167.
nus & orationib; ceterisq; sp̄e fructib; redimē. Quam cū ei rex negare nequisset. t̄tis licet & merens pro q̄ ab eo separari nollet. p̄misit illi q̄o depositat implere. eumq; aliquantū secū dieb; in palatio retinens. de uirtutibus q̄s p̄ beatū māvrū fieri audiebat int̄rogare cepit. uel qualiter ip̄e cū discipulis suis in sc̄a uiuēt religione. seu quantū iam fr̄um numerū ibi adunatus esset. Que cū illi omnia florū narrasset. p̄ ut ea ip̄e certissime sciebat. rex dixit illi. Si placere hoc ipsi dī seruo scire. multū tam eū quā locum uidē cupem. eūq; nr̄o regio honorare munē. Cui florū. Querat̄ p̄mū si uir̄e celsitudini placet sup̄ hoc uiri dī uolūtat. & tē demū sicut ip̄e ordinauit ea que uultis implere potitis. Dimittent̄ ḡ eū rex. cum uer̄ osclis dunt̄ īmorat̄ fuisset. dixit ad illū. Que cū uiro dī de nr̄a ad locū illū innumeris p̄fectione. citius nob̄ remandare satage. Multū enim uelle si possibile esset. die quo comā captis depositis ibi p̄sens esse. Veniens ergo ad monastium cū multis optimatibus ac nobilib; uiris q̄ eū de palatio regis fuant secuti. uiro dī uo-

luntatē regis apuit. Qui cū ei respōdisset nil loco officere. s; pot̄ in meliorationē eius ipsius aduentū quātum ip̄e intelligē potat proficere. certū diem regi florū quo ad monastium uenire deberet mandauit. Quo dū uenisset. et magnifice ut regiam decebat sublimitatē a beato māvro & cōgregatiōe eius. iam enī sc̄issimus grex quadragenariū excesserat numerū suscept̄ fuisset. post orationē inuentū fr̄um p̄gens. regiamq; dignitatē paruipendēs. beato se māvro ac cōgregatiōi regali induit̄ purpura humilit̄ p̄stravit. & ut p̄ illo d̄m exorare dignarent̄ lacrimis p̄fusus p̄cabatur. Cūq; uir dī eum apauūto eleuasset. rex ait ad eū. Celebre nom̄ magist̄ tui benedicti ad nr̄am olim delatū fuerat noticiā. cui sc̄itatis & uirtutis insignia que de illo audiuim̄. p̄ uos fieri cotidie gaudio letam̄ nō modico. Tē beatū māvrū petiit ut fr̄s eū in suā recipere dignarent̄ societatem. & nom̄ eius int̄ sua scribere nomina. filiūq; suū theodebaldū sc̄o uiro ac fr̄ib; cōmendabat attentius. p̄cipiens ipsi ut semp̄ deuot̄ erga locū illū esset. ac in om̄ib; sc̄e

illi congregationi adiutor & defensor
existeret. Interrogauitq; uirū dei quā
illi fr̄s essent. qui cū illo ueniant. Cui
cū nos digito ostendisset. in parte nos
stare p̄cipiens intuebat̄ attentū: nom̄
uni cuiq; ab eo sciscitauit. Que cū di
diciss; osclatus est nos: de omne
cōgregationē. Videns aut̄ bertulfū
adolescēntē int̄ reliq̄s fr̄s stantē: int̄
rogabat q̄s esset. Cui cū beatus māvro
h̄c esse flori filiū indicasset: uocās
eū ad se rex. atq; adpectus suū ample
xando stringens. beato māvro attentū
eū amore pat̄s ei cōmendare cepit: &
ut carissime ab eo nutret̄ deposcere.
Inde cū om̄ia habitac̄la monachorū
circuens plustrasset. ac uenienter
cōstructa eē laudass;: ingressus itūm
eccliam sc̄i petri. dedit ad ip̄m locum
fiscū regū qui boscus uocat̄: cū om
nib; uillis & redditib; q̄ ad ip̄m locū
p̄tinebant. Vocansq; ansebaldu q̄
sc̄ptorib; testam̄toꝝ p̄erat: p̄cepit ei
ut ante qm̄ de ipso monastio egre
deret̄. testam̄tum de ip̄s reb; scri
beret: ac more regali de anulo eius
firmare. Concessit beato māvro ut
si quid ex illo die apud eū obtinere
uellet. ip̄m q; ad ire placuisset: libe
ram haberet facultatē int̄eundi

quocūq; eū sciret. Posuit q; sup̄ altare
sc̄i petri palliū preciosissimū: & cru
cem aureā cum lapidib; p̄ciosis.

Florus aut̄ accedens ad regem
deprecatus ē eum ut p̄ceptū re
gū faceret sup̄ testam̄tum qd̄ ip̄s
de p̄p̄s reb; quas illi loco tradidat.

Ad rex libentissime annuit. Tūc
in spectu regis allata s̄ nō modica
munia in argento & auro. gemmis
q; & diuisariū uestiū multiplicitate.
que isdē un̄ eo die d̄no & sc̄is eius
obtulit. Dimisit & uiginti ex ser
uis suis libos: p̄us eos ditans mag
nis donis. Deinde ueniens ante sa
crū altare astante beato māvro.
& om̄i cōgregationē. regi q; exalta
parte cū omni ppli numerositate
q̄ cū illo ueniat. ac cingulū q̄ ac
tenus us̄ fuat deponens milicie.
atq; sup̄ altare mittens: iubente
uuo d̄i rex p̄m̄ post eū de coma
capitis eī t̄condit: deinde q̄cūq;
exoptimatib; eī uoluit. **R**ex ū pre
gaudio lac̄mas effundebat. & gau
dens deuotioni animi eī: uocans
q; nepotē ipsī flori landiamnū
nomine: dedit ei p̄ sceptrū regale
qd̄ manu gestabat. quecūq; flor̄
patrius eī ex regali possedat do

no. Post hec sc̄s̄ d̄ni deprecatus ē regē.
 ut domū que hospitib; suscipiendis
 aptissime om̄i compendio ac decore
 cōstructa fuat utitari dignaretur.
Quā cum ingressus fuisset. uir dei
 ante qm̄ pedib; eius toto corpore
 p̄stratus fuisset eū cum nimio ele-
 uat pauore. ac inq̄situs qd̄ uellet
 respondit dicens. **Hec** ē petitio qm̄
 seruoꝝ d̄i omniū ex parte qui in hoc
 degunt cenobio a uia exposco sub-
 limitate. ut ueniat rex cū seruis
 suis. & alim̄ta cibi ac potus que ei
 deuotione & seruitute monachoz
 s̄e preparata. cū gratiaz actione
 p̄cipiat. **Ad** cum rex rennuē cepis-
 set. seq; ne id fieret humiliē uel
 let excusare. un̄ ex cōsiliaris ei.
 uir sapientissim̄ ebbo nomine dix̄
 ei. **P**ende t̄ d̄ne rex his conuenit
 quoz deprecatione istā sume depos-
 ceris refectionē. **S**i enim hi q̄ ita
 d̄o sicut tua cōspicit celsitudo de-
 seruiūt. tua aliquo m̄ tristes effec-
 ti fiunt contradictione. d̄m̄ pp̄itiū
 habere potis. **Ad** rex audiens. ili-
 co qd̄ petebat̄ annuens impleuit.
 Cumq; abundantissime cū suis om-
 nib; qui cū eo ueniant relect̄ fuisset.
 ante qm̄ de monastio egredi

cepisset. florū amantissimū s̄ uirū
 ad se adduci p̄cepit. **Qui** cū ei mona-
 chili iam indutus habitu ad ductus
 fuisset. rex usq; ad suffusionē uult̄
 lacrimis p̄mot̄ ait illi. **Grās** om̄ipotē-
 ti d̄o p̄ tua offerim̄ conuisione. **Sed**
 t̄ sollicit̄ curandū ac sūmōpe per-
 uigilantiū est. ut sicut in seclari cō-
 stitūt̄ habitu semp̄ strennue ac ui-
 gilanē absq; dedecore cōuersatus es.
 ita nē quoq; in hac sc̄issima qm̄ expe-
 tisti religione sine rep̄hensione d̄o
 semp̄ placere satagens p̄ficiat coti-
 die de uirtute inuitē. quo usq;
 d̄m̄ d̄oz in syon felici cernē possis ex-
 ultatione. **His** dictis. d̄m̄ in oscu-
 lis eius imorat̄. ac benedictioē qm̄
 expetebat beati māvḡj roboratus.
Landegauis ipso die reuers̄ est.

Gratius ū ōvḡ altera die ad in-
 uisendiū recipiendūq; fiscum
 quē isdē rex ad ip̄m contulāt mo-
 nastium egressus ē. **Cumq;** p̄bidu-
 um ibi cōmorat̄ fuisset. paralytic̄
 quida q̄ in eadē uilla p̄ septem iā
 annos toto corpore destitut̄ ilec-
 to absq; sensu iacebat. ei deportat̄
 atq; oblat̄ est. **Sup** quē cum uir
 d̄i benedictionē suam dedisset. ita
 sanus effect̄ est. ac si unq̄m nichil

mali de ipsa ptuliss; infestatione. Inde
reuers' ad monastium. sollicite magis-
tri sui exemplo singulor; serū habitan-
tium mores & uitā pscrutans. ac uer-
bum uitę publicę & p̄uatim annun-
tians. atq; antiqui hostis uersutissi-
mas & multiplices insidias detegens.
p̄ficere eos ad meliora cotidiehorta-
batur. Sedo quidē aduent' nr̄i ad
eundē locū anno. nobiles ad eū uiri-
guenire undiq; cepunt. ac se in om̄i
potentis dī seruitiū tradentes eius
cohabitationē expetē. n̄nulli uero
filios suos dō p̄ eius magistrum in-
stituendos offerre. Vnde factum ē
ut uicesimo sexto anno fundatiōis
cenobii. centū quadraginta fratrū
illi adiuncta ess; multitudo. q̄ nu-
merus tē a beato māvro sc̄ptus. &
auctoritate tā eius qm̄ totī congre-
gationis p̄fixus atq; statut' est.
ut nemo deinceps existeret qui hē
numerū uel excedē uel minuere
unqm̄ in ipsi' congregatiōe ausus
fuisset. qm̄ & res que ibi iā tunc
delegatę erant. tanto fr̄um nume-
ro in his que necessaria erant suf-
ficiēbant. & si amplior eēt numer' 2
occasionē patiendę necessitatis
forte inferre potuisset. Sed ut

ad id redeam unde digressus sum.
cum p̄dictus floruf annis duodeci-
mensib; t̄b' ac dieb; totidē sc̄issime
ut nobiliore' decebat nobilissimus
in om̄i uixisset religione. duodeci-
mo calendā septemb̄s felicē mi-
grans addim. diē clausit ultimū.
filius ū ei bertulfus qm̄ p̄fectus i
om̄i sacro sc̄a fuit obseruatione.
sequens lectio demonstrat.

Theodebert' ḡ rex cum annis
quatuordecī strenue ac no-
bilit' francoꝝ gubernasset regnū.
theodebaldo filio suo post se dere-
liquit. q̄ iuxta pat̄s sui impium
n̄ minimū quo uixit tempore. tā
beatū māvrū qm̄ mām dilexit
congregatiōē. Hic itaq; pat̄s sui
sequens uestigia. qui nobilit' locū
ogregationis hui' cū ibidē ordine
quo supra in serūm' ad uenisset
honorauit. cū & ipse post mortē
pat̄s beatū māvrū ac ipm̄ locum
uenisset inuisere. contulit ipse
nichilomin' ut regie magnificen-
tie dignū erat. testam̄taria auc-
toritate uillas duas. quar; una
uocabatur uilla fabrensis. altera
ū uolsda. S; & hic cū paruo temp̄e
regni apicem honorifice cū pace

obtinuit; in matura puent' morte lo-
 thario pncipatus dimisit monarchi-
 am. Qui lotharius audita fama bea-
 ti margvi: frequent' cum ad se euoca-
 ei sapientissimis utebat' cōsiliis. De-
 niq; cū aliquando beat' margv' duos
 e frīb; paliquib; necessitatib; ad eū
 tñsmisiss; ac ipse illis benignissime
 omīa p quib; ierant annuisset. in q̄-
 rere cepit ab eis sollicite. qd uel q̄tia
 reges decessores sui nrō 9 tulissent
 loco. seq; n̄ minora impensurū spo-
 pondit beneficia: p̄sertim inquiring
 cū & ampliorē illis tam regni qm̄ di-
 uitiaz obtineam' potestātē: & bona
 opandi a dño p̄cepim' uoluntatem.

Hui' temporib; dñi beatus margv'
 uillas ac p̄dia monastij curam
 gerendo i disponendo circuiret. -
 quada die in possessione monasterij
 cui gaudiac' nom̄ est ingressus. re-
 frigerandi grā secretiorē locū petijt.
 Quo cū sederet. & cū duob; mona-
 chis qui cū eo ueniant psalmos de-
 cantaret: nuntiat' illi anlegariū
 archidiaconū ecclē andegauensis
 stare p forib; eiq; colloqui desiderare.
 Cumq; uir dñi ut ingredētur uissis-
 set. & ille postqm̄ ea p quib; ueniat
 p orasset: uir dñi scs margv' sim

pliciū uocans monachū ait illi. Virum
 hunc qui nobis p sua reuēntia & affabi-
 litate familiaris effect' est. poculo cari-
 tatis potare. ac uino scē dilectionis i
 ebriare. ut spūales spūaliter debemus.
 Cui cū simplici' dixiss; n̄ est nobis q̄c̄q;
 uini nisi tantū in uno paruissimo
 uasculo qd' ad sella pendere consueuit.
 uir dñi margv' dixit illi. Defer illud
 huc. Cumq; allatū fuisset: adiecit.
 Panē etiam huc deferto. & cū panē
 attulisset. signū crucis cont' paruissi-
 mū uasculū. faciens dixit. Potens ē
 d̄s qui mensā ip̄lo suo in heremo p̄pa-
 rauit. & aqm̄ in abundantia de pet'
 pduxit. etiā nobis seruis suis de hoc
 paruulo uasculo. sufficientē uini
 ministrare affluentia. Mirū dictu
 & pene incredibile factu. opus est se-
 cutū. Cum enī quadraginta i eo am-
 plius homines ibi adessent. qui t̄b;
 uicib; de ip̄so bibunt uasculo: ita ple-
 num semp̄ repletum ē. ac si intactū
 post p̄mā p̄manserit impletionem.
 Hoc miracū nobis simplici' cū ad
 monastium cū ip̄so beato margv'o
 reuers' enarrasset: helyseo eū simile
 decreuim' estimandū: qui raris de
 cibariis plurimos in longū paurt ar-
 tifices. **E**x eo loco cū admonas

teriu reuertetur. obusu habuit ime-
dia uia quenda uiru plebeiu. cui can-
cri ule' supius occupans labru. tam
nasum qm' maiorē genarū absump-
ferat partē. Cui calamitatē uir dñi
miserat. econ' crucis signo edito. p̄s-
tine eū restituit sanitati.

Per idem temp' lotharius andega-
uis ueniens. uiro dī ad monastiū
se ire uelle mandauit. Cui cū a uiro
dī ut ueniret mandatū fuisset.
paucis secū assumptis ire prexit. Cū
q; ueniss; tradidit ad ipm locū fiscū
regiū qui plaxon nunciat. uillā
etiā qui longus camp' dicit auctori-
tate regia ibi delegauit. Quem etiā
beatus māvg' deprecatus est. ut regali
edicto firmare dignaret. quatinus
cōgregationis ipsius p̄succeedentia li-
ceret habere tempora. Ad cū p̄cepto
regie potestatis iuxta petitionē uiri
dī rex libent' annuissēt. comitatus
benedictionē uiri dī p̄fectus est.

Faxo tempore beatus māvg' nō fa-
cile iam de monastio egredi us-
piam uolebat. s; ordinatis p̄positis
ac reliquis administratorib'. ipse so-
li dō orationi cotidie ac lectioni ua-
cans. feruenti multo qm' cepat deser-
uire in scō p̄posito p̄curabat. Cumq;

gregē suū de die indie scā religioē
in melius augm̄tari. spicēt. om̄ipo-
tentiq; dō phoc labus exultationis
sac̄ficiū offerret deuotissime lau-
d is. t̄cesimo octauo fundatiōis
ipsius monastiū anno. cū iam ad
p̄fectam ueniss; etatē. & iuxta pro-
pheciā beatissimi magistri sui q̄
post osūmatā trinu uiscenoz annoz
decursionē. mercede opum suoz a
dño ei recompensandā eē p̄dixat.
finē uite sue appinquare cogno-
uissēt. edificata s̄ domunculā iux-
ta beati martini eccliam. remotio-
rem delegit uitā sumie. S; q̄a greg
scē cōgregationis sine rectore qui
sup eū sollicite intendēt. eē non
potāt. omnē suocans cōgregatio-
nem. de substituendo s̄ abbe solli-
citus p̄tractabat. Cumq; om̄is cō-
gregatio hoc inel' posuissēt delibe-
ratione. ut pote qui om̄s melius
qm' se unusq; eoz cognoscēt. ip̄e
sc̄issim' bertulfū nobilissimū in
om̄i religione ac p̄fectissimū ui-
rum. quē ip̄e sc̄issime edocuerat.
ad tale on' suscipiendū ydoneū eē
iudicauit. Cui om̄is cōgregatio
cū intali electione assensū p̄buss;.
ipse sc̄issim' pat' eum i loco sessio-

nis sue sede constituens. ac singla
 ei in quib; tanta gregis cura gerere
 deberet patno insinuans amore.
 int' domū que ei ut dixim' prope
 eccliam scī martini cōstructa fuit
 se recepit. duob; tantū s̄ ad cohabi-
 tandū & seruiendū ipsi' congrega-
 tionis electis frīb; . p̄mo scilicet
 atq; aniano. **N**obis autē qui cū eo
 ueniam' bertulfo quē abbeim con-
 stituerat sollicite adesse ac inui-
 gilare p̄cepit. ne forte in aliquo
 a rectitudine regularis tramitis
 deuiaret.

Cumq; duos ac dimidiū talit'
 in contione sp̄e & corporis
 macatione cōplessit annos. qua-
 dam nocte cū more s̄ solito eccliam
 beati martini intrare uellet. et
 uota p̄cum ac lacrimarū dño p̄sol-
 uere. diabolus magna obsequen-
 tiū constipatus catua. ab ingres-
 su basilice eū p̄hibuit dicens. **G**ra-
 maure qui nos apprys deturbare
 sp̄ans sedib; tam longissimas t'
 ac tuis incognitas adisti regioēs.
 nē uidendo atq; expiando nostre
 p̄feres immissionis destituentissimā
 depopulationē. **E**go enī p̄ ut libū-
 erit strages diuisa; mortū in fe-

rendo. de tuis nē bachans triumpho.
 ita ut uix aliqui de tanta istie ad-
 unata remanē uideant cōgregatio-
 ne. **C**ui cū uir dñi respondisset. in-
 crepet dñs te sathan in uerbis
 tuis quib; mendax es tu & pat' tui.
 inimic' uelut fum' euanescenti stre-
 pitū inmanissimū ac trisicū dedit.
 ita ut & ipso uiro dī monastium
 omne fundit' contremuisse fuerit
 uisū. **Q**uo sonitu fr̄s exp̄gefacti in-
 gentiq; pauore p̄cussi. stratis ilico
 exilientes signa pulsare cepunt.
 ac synaxim decantare nocturnā.
Interea cū uir dñi nimia afflictio-
 ne ac tedio p̄ his que audierat. me-
 rens ingressus eccliam beati dñm p̄
 caretur. ut illi certius ea que ma-
 lignis sp̄e dixat reuelare dignare-
 tur. angl's ei candidissimo amict'
 habitu continuo astans. dixit ei. **Q**uā
 dilectissima dō anima tanto meo-
 re p̄ his que a dō agi disposita sunt
 afficeris. **N**am diabolus licet to-
 tuis caput obtineat mendacis.
 multa tamē conitiendo de his pre-
 cipue que frequent' est exptus p̄-
 noscit. **U**nde scias eum n̄ sua uo-
 luntate. s; impio dī ea que t' p̄did'
 reserasse. **H**am aliquo m̄ uerū ē

quod audisti. Pars enim maxima huius
congregationis infra breue tempus colli-
getur additum. ut ab ipso prefixum ac pre-
ordinatum est: sed non propter hoc ut ipse
asseruit. de aliquo istorum uel admodum
cum triumphabit. Tuis enim admoniti-
onibus & exhortationibus instructi. pa-
ratus unusquisque uocationis sue diem
despectabit gaudens. Quos omnes qui
moderno obibunt tempore ut promi-
seris: felix ut promerueris felicitate sub-
sequeris. His dictis: uisio angeli astan-
tis ac colloquantis ablata est. Sed autem
domini facto mane: omni congregationi
cuncta que uidentur per ordinem enarrauit.
Deinde patria erga eos usque sollicitu-
dine: taliter illos est allocutus. De his
que serui domini uelle cognouerunt. si
aliquo modo transgredi cepint. uoluntati
domini contraire ipsa uidentur transgressa:
ideo quia ipse mortalibus terminum fini-
ende istius posuit uite. que preteriri
a nullo nato ualeat: sed ex eo quod promittit
hominibus mortem minatus est. ira
eius in hac irreuocabili permanet
sententia. Nos quibus quo uoluit or-
dine dies huius uite in proximo finire
dos esse patefecit: maculas omnium
facinororum lacrimis penitentie & mace-
ratione tergamus corporis: et sicut

propheta admonet. scrutantes sollicite
uias ac opera nostra preueniamus faciem
domini in confessione: ut a terra superne ci-
uitatis in ymnis ualeamus intrare
confessionum eiusque claritatem cum
sanctis omnibus: reuelata facie perpetuo
contemplari digni inueniamur.
Et quia dilectissimi fratres nunc tempus adesse
cognouimus ut incipiat iudicium a do-
mo dei: iudicia eius que aliquando
quidem occulta nunquam autem facta iniusta
reuerterentur ut seruos domini boni decet
susipientes atque preferentes. sursum
erectis adoremus cordibus: summoque
percurantes ne qua minus perfecta nos
accuset actio. ac inuigilantes ne
calcaneo nostro temptator insidias
muscipula nos deceptionis inuia
hac qua iam undecima ingredimus
hora illaqueare possit. Hac admo-
nitione & exhortatione sancti uiri
ita omnis congregatio ad horam ulti-
mam libere expectanda preparare
se se cepit. ut omnes qui illo tempore
ab hac uita de ipso loco migrarent.
celestem ascendisse ad patriam nulli
sit dubium. factum est enim ut infra
quinque menses centum et sedecim ibi
morerentur fratres: nec plus de tanto
grege quam uiginti & quatuor re-

manerent monachi: inter quos etiam
tunc antonium & gstantianum comites
& socios nostros sepelimus. Expleto
autem tanto numero eo tempore in eo
dem loco mortuorum: dolor lateris
grauiter beatum inuasit **MARCO**.
Qui dolore uel languore inques-
cente. quadragesimo primo ad eum-
dem locum anno. octauo decimo ca-
lendarum februariarum die. ante alta-
re beati **MARTINI** super ciliolum strat-
sui decubans. cum exitum suum usui-
ficorum munisset perceptione sacra-
mentorum astantibus; qui relictis fuerant dis-
cipulis feliciter migravit ad deum.
sepultusque est in eadem basilica ad
dexteram partem altaris. In quo loco
miris & orationibus; eius multa mag-
nifica & admiranda operatur ad
ad laudem & gloriam nominis sui.
Post obitum denique ipsius sancti uiri.
cum ego una cum simplicio sic ipse
nobis ipso die depositionis sue pre-
dixerat ad nostrum reuertendum uoluisse
monasterium: uir domini bertulfus
nos obtestando deprecatus est. ne
illum quo adiuueret desereremus
tempore. Quem cum offendere pro
sua sanctitate ausi non fuisset: per
brevium quo superiuit cum illo

171
morati sumus. Quo defuncto cum flo-
rianus tunc scitatus unum filium ductorem
nostri harderadi qui abbeate **MARCO**
nutritus fuerat. et in monasterii regimi-
ne successisset. ac nos multis precibus
retinere uoluisset. reuersi ad nos
scitissimi patres sumus: atque hec uiris
obsecundantes impius de uita et
conuersatione seu uirtutibus beati
MARCI licet impio sermone descrip-
simus. Dies autem uite beati **MARCI**
hi supputantur. Oblatus est deo ac tra-
ditus beato benedicto cum duodecim
esset annorum. habitauitque cum eo ui-
ginti annis. commoratus uero est in mo-
nasterio suo quod ipse edificauit an-
nis quadraginta. diebus quatuorde-
cim: qui simul fiunt anni septua-
ginta duo. dies quatuordecim. per omnia
benedictus deus qui regnat in secula
A M J e

Explicit uita sancti MARCI abbatis.

Memento mei deus meus in bonum.

Liber Sancti MARCI de heretico.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

